

EMLÉKEZÉS RAJKA TIBORRA

Rajka Tibor a hazai pszichoanalízis fennmaradásáért vívott küzdelem egyik kiemelkedő alakja, csendes, de nagyhatású személyisége, 1901. január 23-án született Marosvásárhelyen, és 1980. december 8-án halt meg Budapesten.

Marosvásárhelyről a háború viharában sodródott Prágán át Budapestre. Nehéz a megfontolt, szemlélődő analitikus képét összeegyeztetni a világot, a társadalmat megváltani akaró, harcos szenvedélyes ifjúval. Pedig társadalmi elkötelezettsége mindvégig fennmaradt. Évekig volt körorvos a Mária Valéria telepen. Aktív szerepet vállalt a Magyar Pszichoanalitikus Egyesület fennmaradásában a második világháború alatt. Bújtatott zsidókat, menekülteket. Tevékeny, vezető szereplője volt a magyar pszichiátria rövid megújulásának a háború után. Sosem adta fel, hogy a szervezetileg feloszlatott magyar analitikusok újra csatlakozzanak a nemzetközi pszichoanalízishez (Arató és mtsai 1984).

Szerette a zenét, hegedült, zongorázott, festett, Rilke-verseket fordított, diákújságot szerkesztett. Ha kellett, így tartotta fenn magát, korrepetált zenét, festést, matematikát.

Kamaszkorában határozta el, hogy gyógyítani fog. Az első világháború végén, 19 évesen rövid életű ifjúsági lapot indított, a „Jövő népe”-t. Nietzsche Zarathustráját parafrazáló vezércikkében — „Imígyen szóla Zarathustra” (*Jövő népe*, 2. szám, Marosvásárhely, 1920. február 15.) — összefoglalta akkori világlátását:

„És, hogy lejőve Zarathustra a hegyekből annyi idő múltán... útját övezik mindenütt betegek, bénák és jajongók... Elszomorodott erre Zarathustra, látván, hogy íme mily messze van még az emberebb ember... Gondolt hát Zarathustra távoli borzalomra, melynek adták a névként: zsarnok. Mondták az emberek: szabadság, testvériség, egyenlőség. Ezek után nem mert többé gondolni Zarathustra a zsarnokra... És látott Zarathustra gomolyogni fakó arcokat, égő szemeket, csonka lábakat, tépett hajakat, éhes szájakat, fedetlen testeket, didergő tagokat. Mondták Zarathustrának: a nép. Beszélni kezdett ekkor Zarathustra, imígyen szólva: emberibb embert hirdetem vala nektek eleddig, de most hirdetem az embert, mert kicsiny még a ti lelketek értelme ahhoz, hogy magába fogadja az emberibb embert... mert bizony láttam én itt három rendet: